

ΒΑΣΙΚΕΣ ΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΥΠΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΜΟΥΣΕΪΩΝ

Η πρώτη τάση σχετίζεται με γοητεία και πάθος για το μοναδικό, για το
εξάισιο αντικείμενο με τη ξεχωριστή και ασυνήθιστη ιστορία. Σχετίζεται
επίσης και με τη διάθεση για ειδική γνώση επί συγκεκριμένου γνωστικού
πεδίου (connoisseurship, αισθητική). Τα μουσεία τέχνης ενθαρρύνουν την
ιδέα της μεγαλοπρέπειας, λαμπρότητας και μιας ελίτ εμπειρίας. Ασχολούνται
με μοναδικά, ασυνήθιστα αντικείμενα, εκφράσεις της ανθρώπινης
καλλιτεχνικής δημιουργίας, με αυταπόδεικτη αξία

Η δεύτερη τάση παρουσιάζει ενδιαφέρον για το παγκόσμιο, το τυπικό, καθημερινό αντικείμενο
ή δείγμα του φυσικού κόσμου. Σχετίζεται περισσότερο με διδακτικές έννοιες και θεωρίες που
αναζητούν την εσωτερική συνοχή των συλλεγόμενων αντικειμένων και την οργάνωσή τους, με
τρόπο ορθολογιστικό, σε ομάδες με συγγενικές σχέσεις και χαρακτηριστικά. Άλλες κατηγορίες
μουσείων που ασχολούνται με πιο συνηθισμένες και τυπικές εκφράσεις και αντικείμενα τα
οποία πιθανώς να μην εξαίρονται ως αυθύπαρκτες αξίες αλλά προβάλλονται ως παραδείγματα
του φυσικού περιβάλλοντος και του ανθρώπινου πολιτισμού, ως σύμβολα και φορείς ιδανικών
για τη συνοχή μιας κοινότητας και την υποστήριξη των οραμάτων της.

Κοινά χαρακτηριστικά μουσείων.

- Όσον αφορά την τυπολογία των μουσείων υπάρχουν κοινά χαρακτηριστικά αλλά και διαφορετικά που τα κατατάσσουν σε διαφορετικές κατηγορίες.

Τα μουσεία :

- • Έχουν συλλογές αντικειμένων ή/και δειγμάτων του φυσικού κόσμου οι οποίες προσφέρουν στους επισκέπτες τη χαρά της γνωριμίας με το αυθεντικό, το μοναδικό, το ωραίο, το συμβολικό.
- • Στοχεύουν στην επιμέλεια, ερμηνεία και έκθεση (επικοινωνία) αυτών των συλλογών σε διαφορετικές ομάδες κοινού.
- • Πρέπει να διατηρήσουν και να προστατεύσουν αυτές τις συλλογές για τις επόμενες γενεές.
- • Συνήθως θέτουν αποστολές και στόχους που μπορεί να είναι εκπαιδευτικοί, επιστημονικοί/ερευνητικοί, αισθητικοί, ιστορικοί, ιδεολογικοί ή συνδυασμός όλων των παραπάνω .
- • Τα περισσότερα μουσεία είναι οργανισμοί δημόσιοι και μη-κερδοσκοπικοί.
- • Οι εκθέσεις ενός μουσείου, πάλι, αποτελούν ένα από τα πιο συνήθη και ισχυρά επικοινωνιακά μέσα για την παρουσίαση αντικειμένων, ιδεών και αφηγήσεων.

Η διαφοροποίηση των μουσείων:

A) Τα μουσεία διαφέρουν ανάλογα με:

- Το είδος και το μέγεθος των συλλογών τους, τη θεματική τους κατεύθυνση.
- Τις ιδεολογικές επιλογές τους ως προς την ταυτότητα τους και τις αξίες που θα εκπροσωπούν οι συλλογές τους.
- Την αποστολή και τους στόχους τους (π.χ. ανοικτά προς την κοινωνία ή όχι).
 - Το μέγεθος του επιστημονικού και άλλου προσωπικού τους (μικρά ή μεγάλα μουσεία).
- Το νομικό, θεσμικό και ιδιοκτησιακό τους καθεστώς.
- Την οικονομική τους υπόσταση.
- Την αρχιτεκτονική φυσιογνωμία και ταυτότητα του κτηρίου που τα στεγάζει.
- Τις προσφερόμενες προς το κοινό υπηρεσίες τους.
- Την πολιτική διαχείρισης, επιμέλειας και ασφάλειας των συλλογών τους.
- Τους όρους και ώρες λειτουργίας τους, κ.α.

B) Πολλά μουσεία είναι οργανωμένα γύρω από μία βασική συλλογή αντικειμένων (π.χ. αρχαιολογική) αλλά πολυάριθμα είναι επίσης τα παραδείγματα μουσείων που συνδυάζουν διαφορετικές κατηγορίες συλλογών (π.χ. αρχαιολογική, εθνογραφική, ιστορική, εικαστική, φυσικής ιστορίας, τεχνολογίας, κ.α.).

Γ) Οι διαφορές συνίστανται στις θέσεις του μουσείου σε ερωτήματα όπως:

- Μπορούν να είναι αυθύπαρκτα τα μουσειακά έργα τέχνης ή χρειάζονται υποστήριξη μέσω ερμηνευτικών κειμένων, μηνυμάτων, συμφραζομένων εκθεμάτων, κ.α.;
- Πρέπει να απευθύνονται τα μουσεία σε ένα συγκεκριμένο κοινό ή σε όλους τους ανθρώπους (λαμβάνοντας ταυτόχρονα υπόψη κάποια αναγκαία επακόλουθα, όπως συνωστισμό, έλλειψη επάρκειας χώρου, κ.α.);
- Έχουν θετικό ή αρνητικό αποτέλεσμα οι συμπληρωματικές δραστηριότητες, όπως συναυλίες, πολιτιστικές εκδηλώσεις, κ.α., στο κυρίως έργο και δράση του μουσείου (δηλ. στην επιμέλεια και ερμηνεία των συλλογών μέσω εκθέσεων και εκπαιδευτικών δράσεων);
- Πρέπει να αποκτήσουν τα μουσεία τη φιλοσοφία, λογική και στρατηγική μιας επιχείρησης ή να παραμείνουν ακαδημαϊκά και αμιγώς εκπαιδευτικά ιδρύματα;
- Δεν υπάρχει ένα Μουσείο που να εκφράζει με απόλυτο τρόπο τα χαρακτηριστικά και τους στόχους όλων των άλλων. Υπάρχουν πολλά διαφορετικά είδη μουσείων όπως έχει αναφερθεί και παραπάνω και χαρακτηρίζονται, τις περισσότερες φορές, ανάλογα με το είδος των αντικειμένων που συλλέγουν και εκθέτουν.

Μουσεία Τεχνών

- Μουσεία Καλών Τεχνών - Πινακοθήκες (με έργα ζωγραφικής, γλυπτικής, σχεδίων)
 - Μουσεία Φωτογραφίας,
 - Μουσεία Αρχιτεκτονικής κ.α.
 - Μουσεία Διακοσμητικών και Εφαρμοσμένων Τεχνών (έπιπλα, υαλουργία, υφαντική, κοσμήματα, ρούχα και αξεσουάρ μόδας, κ.α.)
 - Μουσεία Δραματικής Τέχνης (Θεατρικά Μουσεία)
 - Μουσεία της Έβδομης Τέχνης (Μουσεία Κινούμενης Εικόνας – Κινηματογράφου)
 - Μουσεία της Τέχνης των Λαών

Ιστορικά Μουσεία

- Οικομουσεία (Υπαίθρια Μουσεία)
- Υπαίθρια Μουσεία
- Τεχνολογικά Μουσεία ή/και Μουσεία Βιομηχανικής Αρχαιολογίας
 - Μουσεία Κοινοτήτων – Μουσεία Εθνοτήτων – Μουσεία πόλεω

Μουσεία Επιστημών

- Μουσεία Επιστημών
- Μουσεία Βιομηχανίας και Τεχνολογίας
- Μουσεία Φυσικής Ιστορίας 47
- Μουσεία Ζωολογίας
- Μουσεία Βοτανικής
- Μουσεία Γεωλογίας ● Μουσεία Ανθρωπολογίας

Αρχαιολογικά Μουσεία

Παιδικά Μουσεία

Γενικά ή/και Εγκυκλοπαιδικά Μουσεία

Ειδικά ή Μονογραφικά

Μουσεία Ταξινόμηση Βάσει ιδρυτικού και διαχειριστικού φορέα:

- Κρατικά
- Δημόσια
- Ιδιωτικά Βάσει βεληνεκούς :
 - Εθνικά
 - Περιφερειακά
 - Τοπικά Βάσει κοινού :
 - Γενικά
 - Εκπαιδευτικά
 - Ειδικού ενδιαφέροντος Βάσει χώρου :
 - Αρχαιολογικοί χώροι 48
 - Υπαίθρια
 - Ιστορικά κτήρια-μουσεία